

Ikt. sz.: EUB/90-1/2013.

EUB-31/2013. sz. ülés
(EUB-120/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2013. november 4-én, hétfőn, 10 óra 08 perckor
az Országház főemelet 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat.....	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
Tájékoztató az Európai Bizottság 2013. évi bővítési csomagjáról	5
Előterjesztő: Győri Enikő, az európai uniós ügyekért felelős külügyminisztériumi államtitkár	5
<i>Győri Enikő kiegészítése.....</i>	<i>5</i>
<i>Kérdések, hozzászólások.....</i>	<i>7</i>
<i>Győri Enikő válasza, reagálása</i>	<i>9</i>

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az Európai Bizottság 2013. évi bővítési csomagjáról

Előterjesztő:

Győri Enikő, az európai uniós ügyekért felelős külügyminisztériumi államtitkár

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Firtl Mátvás** (Fidesz), a bizottság alelnöke

Gyopáros Alpár (Fidesz)
Ivanics Ferenc (Fidesz)
Lipők Sándor (Fidesz)
Dr. Mengyi Roland (Fidesz)
Tessely Zoltán (Fidesz)
Káli Sándor (MSZP)
Balczó Zoltán (Jobbik)
Bana Tibor (Jobbik)
Murányi Levente (Jobbik)
Mile Lajos (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz) Firtl Mátvásnak (Fidesz)
Dr. Braun Márton (Fidesz) Lipők Sándornak (Fidesz)
Nógrádi Zoltán (Fidesz) dr. Mengyi Rolandnak (Fidesz)
Dr. Szalay Péter (Fidesz) Gyopáros Alpárnak (Fidesz)
Ughy Attila (Fidesz) Tessely Zoltánnak (Fidesz)
Dr. Szanyi Tibor (MSZP) Káli Sándornak (MSZP)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 08 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

FIRTL MÁTYÁS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Bizottsági ülésünket megkezdjük.

Nagy tisztelettel, szeretettel köszöntöm Győri Enikő államtitkár asszonyt.

Először a határozatképességet nézzük meg a rendelkezésemre álló megbízások alapján: Mengyi Roland helyettesíti Nógrádi Zoltánt, Gyopáros Alpár helyettesíti Szalay Pétert, Lipők Sándor Braun Márton, jómagam pedig azért elnökölök, mert elnök urat helyettesítem. Megállapítom, hogy határozatképesek vagyunk.

Megkérdezem a tisztelt bizottságot, hogy a napirendi pontot, amelyik előttünk van, elfogadjuk-e. Kérem, kézfeltartással jelezzük! (Szavazás.)

Egyhangú, ha Murányi úr is azt mondja, hogy igen. (Murányi Levente felemeli a kezét.) Köszönjük szépen.

Tisztelt Bizottság! Hosszú felvezetőt nem szeretnék tenni, de arról tájékoztatnám a bizottságot, hogy az elmúlt héten elnök úrral és Mile Lajos képviselőtársammal részt vettünk a COSAC 50. jubileumi ülésén, ahol mindhárman felszólaltunk, sőt felszólalásunk eredményeképpen a nyugat-balkáni bővítés a határozatban is megjelent, tehát sikerült azt elérnünk, hogy a határozati javaslatban a bővítési folyamatra rávilágítottunk. Még talán azt is mi értük el, hogy Horvátország először vett részt a COSAC ülésén, és annak a köszöntőjét is mondtuk, hogy legalábbis köszöntsük a horvátokat, hogy rendes tagként jelen lehetnek.

Tájékoztató az Európai Bizottság 2013. évi bővítési csomagjáról - Előterjesztő: Győri Enikő, az európai uniós ügyekért felelős külügyminisztériumi államtitkár

Ami a mai bizottsági ülésünk napirendjére vonatkozik, hosszasan nem taglalnám, hiszen a bizottság rendszeresen visszatér erre a kérdésre. Az anyagot képviselőtársaim látták, úgyhogy én átadom államtitkár asszonynak a szót, hogy a bővítési folyamatok jelen állásáról tájékoztasson minket. Köszönöm szépen.

Győri Enikő kiegészítése

GYŐRI ENIKŐ külügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen, alelnök úr.

Tisztelt Bizottság! Köszönöm a meghívást, örülök, hogy itt lehetek. Elnézést a késésért, csak ez az akadálypálya, ami a bejutást jelenti mostanában, kicsit bonyolultabbnak bizonyult, mint gondoltam.

Azt hiszem, hogy majdnem minden évben én tudtam itt bemutatni a bővítési csomagot. Ennek az összetételű Európai Bizottságnak ez az utolsó bővítési értékelése, egy kicsit szerintem emiatt politikusabb és határozottabb ez a dokumentum, egy egyértelmű kiállítás a bővítés mellett, bizonyítva ezen folyamat sikeres voltát és hatékonyságát. Azt kell mondjam, hogy amit ez a jelentés állít most, azzal mi maximálisan egyetértünk, és támogatjuk. Azt gondolom, hogy az elmúlt több mint három évben Magyarország erősen letette a névjegyét, mint a bővítés mellett egyértelműen elkötelezett ország, ezt igyekeztünk tettekkel is bizonyítani, a múlt heti visegrádi külügyminiszteri találkozó is erről szólt. A nyugat-balkáni országokkal is volt egy eszmecsere, itt volt a török külügyminiszter is, tehát nemcsak egy uniós elnökségi témánk volt ez, hanem azóta is rendkívül hitelesen visszük ezt, és a magyar uniós politikának, a magyar uniós politikai arcélnek ez egy meghatározó vonása.

Azt gondolom, hogy Füle biztos és Barroso elnök ezzel a jelentéssel kicsit összefoglalja a politikai krédóját is a bővítéssel kapcsolatosan, és igyekeznek több proaktív javaslatot is tenni. Amire a fő hangsúlyt helyezi a Bizottság, s azzal mi mélyen egyetértünk, és ez szerepel a visegrádi külügyminiszterek nyilatkozatában is, ez a bővítési folyamat

transzformatív ereje és stabilizáló hatása. Azt gondolom, hogy mi maximálisan értjük, és erről minden alkalommal a tőlünk nyugatabbra vagy északabbra fekvő uniós tagállamokat is igyekszünk mindig meggyőzni, hogy nagyon nagy jelentősége van annak, hogy a bővítés folytatódjon, hogy hiteles legyen. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy lemondanánk az érdekek alapján való előrelépésről, azt fontosnak tartjuk, de ne támasszunk új feltételeket, mesterséges akadályokat. Azért elég élénk emlékeink vannak a magyar elnökség időszakából, amikor bizonyos országok a legkülönbözőbb, néha már komédiába illő jelenetekkel próbálták meg bizonyítani, hogy még mi nem működik, és még mi miatt nem alkalmas, mondjuk Horvátország a csatlakozásra, úgyhogy ezt majd 80 év múlva biztos meg is lehet egyszer írni.

Ami jellemző még a bizottsági dokumentumban, hogy a korábbinál is erősebb figyelmet élveznek benne a jogállamiságra és az alapjogi kérdésekre vonatkozó elemek, ezeknek a fontossága. A mostani felvételi tárgyalások során vagy a csatlakozási folyamatban ez a témakör sokkal hangsúlyosabban szerepel, és sokkal korábban tárgyalnak erről a jelölt országokkal, mint korábban. Ez mutatja a politikai hangulatot, illetve ne felejtjük el, hogy nem olyan régen még háború sújtotta térségről van szó, ahol e téren bőségesen van tennivaló.

A jelentésben a korábbinál is hangsúlyosabb a gazdasági kormányzás feladataira való felkészülés, az, hogy az országoknak ahhoz, hogy gazdaságuk elég erős legyen, hogyan kellene átalakulniuk. Azt gondolom, hogy ez is fontos persze, de mi továbbra is azt tartjuk, hogy nem lehet egy kaptafára felfűzni a gazdasági reformokat, minden országnak a saját útját kell járnia, természetesen az alapvetéseknek és a közös céloknak való megfelelés elve mellett.

Ha az egyes országokra nagyon röviden kitérnék - bár azt gondolom, hogy a korábban megküldött háttéranyagban elég részletesen szerepelt minden -, mi támogatjuk, hogy megkapja Albánia a tagjelölti státuszt, és hogy elinduljanak a tárgyalások, bár az csak egy következő fázis lenne. Ebbe a fázisba most Szerbia kerül, azt meglátjuk, hogy a tegnapi incidensek a koszovói önkormányzati választásokon, az észak-koszovói történések milyen hatással lesznek a folyamatra. Azt látjuk, hogy nem mindenki érdekelt abban, hogy a párbeszéd folytatódjon, és hogy a helyzet megnyugtatóan rendeződjön, de itt először még pontosan meg kell értenünk, hogy mi történt. Itt az Európai Külügyi Szolgálattal összhangban fog a magyar kormány is majd reagálni, amint pontosan mindent értünk a tegnapi történésekkel, incidensekkel kapcsolatosan.

A Bizottság most már ötödik alkalommal javasolja, hogy induljanak meg a tárgyalások Macedóniával. Azt gondolom, s talán ez valahogy szerepel is a jelentésben, hogy most már utoljára, tehát már többször nem akarja a Bizottság ezt leírni, mert már imamalomszerűen hajtogatja, és látjuk, hogy azért Macedónia bizonyos témákban az elmúlt években már inkább a destabilizálódás vagy a visszafelé fejlődés felé vette az irányt. Bár a jelenlegi kormány elkötelezettsége megvan, de azt látjuk, hogy ha egy országot öt éven át előszobáztatnak, sőt nem is előszobáztatnak, hanem az előszoba előszobájában tartanak, az bizony nagyon kontraproduktív. Itt a magyar álláspont változatlan, azt gondoljuk, hogy rendezni kell a névvitát, de nem gondoljuk, hogy ennek a rendezésnek a csatlakozási tárgyalások megkezdéseként, előfeltételként kellene szerepelnie, de természetesen azt osztjuk, hogy ne legyen még egy ciprusi eset az Unióban. A belépés előtt kell ezt megtenni, de jó lenne, ha haladnánk, ha lépnénk, úgyhogy ez az álláspontunk nem változott.

Szerbiáról Koszovó összefüggésében már beszéltem az előbb, de Szerbiával szeretnénk, ha valóban megindulnának a tárgyalások, és már az Általános Ügyek Tanácsa korábbi következtetései kimondták, hogy legkésőbb januárban ez meg is történik. Mi szeretnénk, ha senki újabb csavarral nem állna elő, és ez valóban így is lenne, de ezt majd még egyébként a decemberi Európai Tanácsnak meg kell erősítenie; ne felejtjük el, hogy Németországban a Bundestagnak elég komoly jogosítványai vannak, és valószínűleg ezzel a kérdéssel ők még foglalkozni fognak.

Ami Törökországot illeti, ott holnap végre, hároméves szünet után egy újabb fejezetet sikerül megnyitni, a regionális politikai fejezetet. Óvatos vagyok, hogy ez vajon áttörés-e, én abban bízom, hogy ez csak annyiban lesz áttörés, hogy lesz folytatás is, tehát nem újabb három év múlva nyitjuk meg a következő fejezetet. Davutoğlu külügyminiszter a múlt héten itt tulajdonképpen maximális elkötelezettséget jelzett az uniós tárgyalások folytatása iránt. Azt gondolom, hogy Törökország geostratégiai szempontból egy rendkívül fontos ország az egész Európai Unió számára, úgyhogy azt, hogy őket, az érdekeltségüket megtartsuk az uniós tagság iránt, ez elsőrendű érdek.

Ahol egyértelmű elakadás van, az Bosznia-Hercegovina, ott van, akik azt fontolgatják, hogy akár már a pénzügyi támogatást is fel kellene függeszteni. Magyarország ezzel nem ért egyet, szeretnénk, ha Bosznia-Hercegovina önmagával dülőre tudna jutni a terveit illetően, de nem gondoljuk, hogy a pénzügyi támogatások felfüggesztésével kellene szankcionálni, mert az elsősorban a lakosságot és az éppen alakuló civil társadalmat érintené, úgyhogy mi nem szeretnénk, hogy ezek az ötletek teret nyerjenek.

Izland saját szabad akaratából úgy döntött, hogy most nem kívánja folytatni a csatlakozási tárgyalásokat, úgyhogy ott most nincs is fejlemény.

Összefoglalva: az Általános Ügyek Tanácsa decemberben kell, hogy következtetéseket fogadjon el, ott döntési helyzet tehát arról van, hogy Albániának a tagjelölti státuszt megadjuk-e, hogy megerősítsük a Szerbiával való tárgyaláskezdést, és Macedóniával elvileg ismételtén a tárgyaláskezdésről kellene döntenünk. Ne felejtsük el, hogy egyhangú - solid vote - szavazatot igénylő döntésekről van szó, ami jelzi is a téma nehézségét, itt tehát egyetlen ütközőpont sincsen a bizottsági dokumentum, illetve a magyar álláspont között.

Még a szerb tárgyaláskezdéshez annyit tennék hozzá, hogy déli szomszédunkat maximálisan támogatjuk, segítjük, európai igazgatónk épp ma tárgyal ott, hiszen ott új EU-miniszter, illetve főtárgyaló van. Ahhoz viszont folyamatosan ragaszkodni fogunk, és a tárgyalási keretbe is magyar kezdeményezésre került be, hogy a kisebbségi jogok tiszteletben tartására megkülönböztetett figyelem háruljon az egész csatlakozási folyamat során, valamint hogy a migrációs ügyeket is nyomon kövessük. Erősen megnövekedett a szerb határ felől érkezők száma, komoly menekültügyi nyomás van Magyarországon, ezért elég szoros az együttműködés az ottani hatóságokkal, és szeretnénk, ha ők is megerősítenék az ezzel kapcsolatos kapacitásaikat; ez egyértelműen uniós és magyar érdek. Egyébként az Európai Unió Menekültügyi Alapjától kapunk támogatást, az ezzel kapcsolatos tárgyalások most értek véget nem olyan régen, úgyhogy Pintér belügyminiszter úr is kiemelten kezeli ezt a témakört.

Akkor én itt meg is állnék, és természetesen várom a kérdéseket. Köszönöm.

Kérdések, hozzászólások

Köszönöm szépen, államtitkár asszony, a részletes kiegészítést.

Mielőtt a képviselőknek átadnám a szót, magam is fontosnak tartom, ahogy az elején tetszett mondani, ez valamikor, nem olyan régen még háborús övezet volt, úgyhogy számunkra is nagyon fontos, hogy a Nyugat-Balkán integrációja tovább folytatódjon, hiszen ez mégiscsak a határaink közelében egyfajta biztonságot nyújt, ha a csatlakozások előrehaladnak, legyen az EU vagy akár a NATO vonatkozásában is.

Átadnám a szót képviselőtársaimnak. *(Jelzésre:)* Mile Lajos képviselő úr!

MILE LAJOS (LMP): Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Államtitkár Asszony! Kettő kérdésem lenne: a magyar törekvések azt gondolom, természetesen támogathatók, és az egy szerencsés dolog, hogy így egybeesik a kétfajta elképzelés, viszont éppen most hallottuk Vilniusban, hogy az Unió megítélése az egyes országokon belül is elég katasztrofális, és itt most Franciaországról és Németországról beszélek, ahol az elutasítás aránya 70 százalék környékén van. Most pontos adatot nem tudok,

nem írtam föl, de kétségbeejtő. Tehát ahol én disszonanciát érzek, az az EU-n belüli hozzáállás a szervezet egészéhez, és ehhez képest az eltökéltség a bővítésre, hogy nincs-e itt valamiféle ellentmondás. Nyilván tudom, hogy választások lesznek jövőre, és a bővítés egy elég komoly eszköz, de nem lesz-e kontraproduktív természetesen, mert semmiféleképpen nem mondható, hogy egymást erősítő folyamatokról lenne szó, mármint az EU megítélése és mondjuk a bővítési szándék között.

A másik, hogy ha itt átfutjuk ezt a névsort, amit ön is említett, akkor fölvetődhet az a kérdés, hogy ez a nagyon régi és egyre inkább problémát okozó különbség az EU-n belül, ami a különböző területek fejlettségi szintje között érzékelhető - amit, tudják, a periféria és központi államok vagy magállamok között szoktunk leírni -, az ezeknek az államoknak a remélt csatlakozásával nem fog-e tovább nyílni. Most Törökországot kivettem ebből a halmazból - érdekes módon ott a legnyögvenyelősebbek a tárgyalások, de nyilván ennek egyéb okai vannak, és nem gazdasági megfontolások elsődlegesen -, hiszen Törökország beemelésével javulhatna egyébként ez a fajta képlet, vagy ez a fajta helyzet, de ha a többieket megnézem - Izlandot megint hagyjuk, mert ők saját maguk, önszántukból úgy döntettek, hogy mégsem akarják, átragadt rájuk a nyugati közvélekedés valószínűleg -, ez a veszély nem hagyható figyelmen kívül, hogy esetlegesen nem garantált az, hogy nem fog tovább mélyülni ez a fajta különbség, egyenlenség a különböző térségek között.

Azt egy jó szándéknak látom, hogy a Balkán stabilitását elősegíteni, behozni a keretek közé ezeket az államokat, és akkor inkább remélhető, hogy távlatosan is egy stabil állapot alakul ki, de mondom még egyszer, a koszovói események nem éppen ezt látszanak igazolni. Tehát nem kizárt, hogy ott az ellentétek természetrajza eltér attól a fajta alkalmazkodási lehetőségtől, amit az EU-tagság vagy tagjelöltség jelenthet, és az EU külpolitikai és biztonsági ágazata nem biztos, hogy a leghatékonyabban működött az eddigi időben, főleg, ha az emberi jogi vonatkozásokat is exponáljuk ebben a dologban, akkor bizony itt egy elég problémás halmazról beszélünk, amikor ezeket államokat emlegetjük. Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Balczó képviselőtársam!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Asszony! Ön a bevezetőjében arról beszélt, hogy a bővítés iránti elkötelezettség, ami most is kiderül, az valójában a Barroso vezette Bizottság politikai krédójának is tekinthető. Ebből az anyagból Barroso elnöknek egy másik krédója is kiolvasható, hogy ő mit tekint alapjogoknak és kisebbségi jogoknak, hiszen itt arról beszél, ami különálló témaként szerepel, és nagyon fontos, ez a szólásszabadság, a romák, valamint a szexuális kisebbségek védelme, és az a téma, amit úgy ítélünk meg, hogy Európában nagyon fontos, és külön konferencia kerül megrendezésre, az a roma, illetve az LMBT, tehát a szexuális kisebbségek ügyek. Ennek tükrében önmagában az a kijelentés, hogy Magyarország is fontosnak tartja Szerbia csatlakozása esetében a kisebbségi jogok tiszteletben tartását a Barroso-féle krédó alapján, úgy tűnik, hogy ebben a kisebbségi jogokban kiemelten nem az szerepel, ami számunkra a legfontosabb, az őshonos nemzeti kisebbségek jogai az identitásuk megőrzéséhez. Ezt egy súlyos hiányosságnak látja a Jobbik, különösen arra tekintettel, hogy Martonyi János külügyminiszter úr kijelentette, a szerb csatlakozást nem akarja kétoldalú ügyekkel terhelni.

Nem tudom, hogy 80 év múlva, akik élnek, mit tudnak meg a Horvátország csatlakozásával kapcsolatos abszurd felvetésekről, amit államtitkár asszony említett, de arról tudunk, hogy Szlovénia igenis bizonyos kétoldalú ügyek rendezését is fontosnak tartotta ahhoz, hogy ezt a horvát csatlakozást támogassa. A Jobbik ugyanígy gondolja a szerbiai magyar kisebbség esetében. Tehát összefoglalva, számunkra egyáltalán nem megnyugtató az, hogy igenis a magyar kormányzat nem érzi úgy, hogy bizonyos kérdéseket a csatlakozás előtt kell megoldani kétoldalú tárgyalásokon, és hogy változatlanul a kisebbségi jogok európai,

brüsszeli bizottsági definíciójába gyakorlatilag nem az tartozik, ami Magyarország számára szerintünk fontos.

ELNÖK: Lipők képviselőtársunké a szó.

LIPŐK SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr.

Tisztelt Államtitkár Asszony! Nekem is Balczó Zoltánhoz hasonlóan Szerbiával kapcsolatosan lenne kérdésem. Jelenleg jó úton haladnak a magyar-szerb kapcsolatok, ami nekünk fontos, hiszen szomszédos ország, kereskedelmi partnerünk, valószínűsíthetően EU-tagállam lesz, és nagyszámú kisebbség él Szerbiában. Az EU-csatlakozással kapcsolatban hogyan biztosíthatjuk a szerbiai magyar kisebbség joghelyzetének megtartását és akár a javítását? - ez lenne a kérdésem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* A következő Káli képviselő úr.

KÁLI SÁNDOR (MSZP): Tisztelt Államtitkár Asszony! Kizárólag tájékozódó jelleggel szeretném kérdezni, hogy az orosz-balkáni álláspontról van-e információ, illetve hogyan látjuk ezt, hiszen ez egy elég hagyományos övezet vagy orosz érdekeltségű terület, és ebben egy kicsit benne van az is, hogy Törökországgal kapcsolatban hogy néz ki az orosz álláspont, ha van ilyen, mert gondolom, hogy ők foglalkoznak ezzel, bár nem tudom, hogy most közép- vagy nagyhatalomnak hívjuk őket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Nincs jelentkező.)* Államtitkár asszonyé a szó, kérem szépen a válaszadásra.

Győri Enikő válaszadása, reagálása

GYŐRI ENIKŐ külügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr.

Mile alelnök úr kérdése volt, hogy hogyan lehet összebékíteni az egyre szkeptikusabb nyugat-európai közvéleményt az Unióval szemben, hogy a bővítés fennmaradjon. Ez az Európai Bizottság dokumentuma, és az Európai Bizottságnak az az álláspontja, hogy a bővítés egy potenciál az egész kontinens számára, és ezt Magyarország osztja, de azért nem osztja ezt mindenki ilyen egyöntetűen. Hogy az egyes lépéseknek mi lesz a sorsa, ezzel kapcsolatosan itt három döntési helyzetet említettem, de majd kiderül decemberben, viszont a V4-ek ebben maximálisan egyetértenek, a balti országok ezt még szokták támogatni, és a svédeknek is elég támogató az álláspontjuk. Tehát a litván elnökségnél azt gondolom, hogy a bővítési dosszié jó kezekben van, és gyanítom, hogy elnök úr is ilyen tapasztalatokat szereztek Vilniusban. Nyugat-Európában azért más a helyzet, vannak például országok, amelyek Koszovó elismerését sem tették még meg, még nem ismerték el, tehát itt azért vannak problémák. Van egy-két ország az ötből, amelyik mintha mozdulna, de azért csak nagyon óvatosan merek ilyet mondani, úgyhogy mondom, ez egy bizottsági dokumentum.

A bővítés valóban nem egy slágertéma Nyugat-Európában, sőt nemcsak hogy a bővítés nem slágertéma, hanem bizonyos uniós alapvető vívmányokat is támadások érnek, ha például csak a szabad mozgással kapcsolatos néhány ötletet említtem, hiszen bizonyos országoknak vannak ötleteik, hogy például Schengent fel kellene függeszteni, anélkül, hogy ennek bármilyen oka lenne. A politikai indulatok, motivációk - különösen a választások előtt - a napi gyakorlat részévé váltak az Európai Unióban.

En nem kapcsolnám azért össze, hogy mit lehet ez ellen tenni. Azt látjuk, hogy a szélsőséges pártok egyre növekvő népszerűségnek örvendenek - nem Magyarországról beszélek, mert nálunk nincs ilyen tendencia, hanem bizonyos nyugat-európai országokról -, és ezt a mondjuk úgy, hogy a mainstream-pártok érzékelik is. Ez lesz a következő európai parlamenti választásoknak az egyik legnagyobb kérdése, hogy a mostani helyzettel

kapcsolatos úgynevezett protest szavazatok mennyire lesznek erősek, és hány ilyen szavazat lesz az európai parlamenti választásokon, a polgárok mennyire gondolják úgy, hogy akár több szélsőséges párt képviselője üljön az Európai Parlamentben - talán a nemzeti parlamentekben kevésbé -, tehát ezt meglátjuk.

Magyarország és a magyar kormány eurorealista vonalat visz, nem gondoljuk, hogy önmagáért és minden kritika nélkül kell szeretni az Európai Uniót, ismerjük el annak az előnyeit, és ha vannak témák, amelyekben úgy látjuk, hogy az Európai Unió rossz nyomon jár, akkor azt lehessen szóvá tenni, tehát lehessen akár kritizálni is. Van, aki nem szereti, hogy ez a magyar kormány hozzáállása, de szerintem ez sokkal hitelesebb és sokkal érthetőbb a polgárok számára is, mintha fetisizálnánk az egész európai együttműködést. Szerintem az, hogy egyébként Magyarországon az euroszeptikus pártok nem jutnak növekvő népszerűséghez, ennek köszönhető, úgyhogy értem, hogy a képviselő úr miért gondolja a kapcsolatot, de azt hiszem, nem a bővítés miatti európai bizottsági elkötelezettség miatt csökken az Unió népszerűsége, hanem ennek elsősorban a gazdasági válság az oka, illetve bizonyos politikusoknak azon megnyilvánulásaiából következik, hogy Európáról még mindig nem a mostani valósághoz kapcsolódó értelemben beszélnek.

Ami a fejlettségbeli különbségek kiegyenlítését jelentené, ezt egyébként az Unió alapító szerződése is lezögezi, hogy erre törekedni kellene, de hogy ez mennyiben valósult meg és mennyiben nem, erről mi, a 2004-ben csatlakozottak azt gondoljuk, hogy kevésbé, de azért, ha megnézzük akár csak a 2004-ben csatlakozottak közül néhány területet, ahol nem éltek föl előre az ország vagyont, és jól gazdálkodtak, ott azért nagyon sokat tudtak felzárkózni. Elég, ha a vásárlóerő-paritáson mért GDP-t nézzük, látható, hogy komoly felzárkózás van, vagy ha megnézzük például a jelenleg egyébként bajban levő Spanyolországot és Portugáliát életszínvonal tekintetében, ott komoly előrelépés van az összes baj ellenére, de ezeket a bajokat kezelni kell, és bizony az, hogy bizonyos országok a fölött éltek, mint lehetőségük lett volna rá, az most út vissza.

Ez az olló valóban szélesedik, ha a Nyugat-Balkán országai közül mind több csatlakozik, ez kétségtelen, és vannak olyan vélemények, hogy egyébként az uniós költségvetésnek is át kell majd alakulnia, ha még több, úgymond szegény ország csatlakozik, de azért azt se felejtjük el, hogy milyen gazdasági lehetőségeket rejt a nyugat-balkáni nyitás. Tehát ezt mindig ki kell egyensúlyozni, és ha megnézzük a magyar lehetőségeket, a magyar befektetési mutatókat, ami, még mindig nem azt mondom, hogy szárnyaló, de azért néhány országban a magyar befektetések komoly erőt jelentenek, úgyhogy szerintem magyar szempontból egyértelműen azt kell, hogy vigyük, hogy ez a nyitás minél előbb megtörténjen, és ott ezeket a gazdasági lehetőségeket kiaknázzuk.

Azt mindannyian tudjuk, hogy az Európai Külügyi Szolgálat és a közös kül- és biztonságpolitika még nem jutott túl az összes gyermekbetegségén, de én pont a Pristina-Belgrád-dialóguson érzem azt, hogy ez a transzformatív erő nagyon jelentős. Ezek az urak nem ültek volna tárgyalóasztalhoz, ha nincs az Európai Unió, ebben egészen biztos vagyok, és nem lettek volna önkormányzati választások most Koszovóban, ami nem volt problémamentes, mindannyian tudjuk, de tárgyaltak, sok mindenben egyetértettek, nagyon sok mindenben még nem értettek egyet, de ezek a felek nem olyan régen még lötték egymást. Azt gondolom, hogy nincs kézzel foghatóbb bizonyítéka annak, hogy mire jó az uniós tagság vagy a csatlakozási folyamat perspektívája, mint az, ahova eljutottunk az összes probléma ellenére.

Cáfolnom kell azt, amit Balczó képviselő úr mondott, hogy a magyar kormány ne figyelne oda az őshonos kisebbségek jogaira. Szeretném emlékeztetni a képviselő urat, én azt gondolom, hogy itt önöknek is tájékoztatást adtunk arról, ami a restitúciós törvénnyel kapcsolatban történt Szerbiában, és igenis, ott mi nagyon egyértelműen fogalmaztunk, és akkor sem kétoldalú problémaként kezeltük, hanem emberi jogi kérdésként kezeltük a témát.

Ez nem magyar-szerb ügy, hogy a kisebbségeknek vannak-e jogaik, és hogy a restitúcióban mi történik, vagy mi nem történik. Érdekes módon, ugyancsak percekkel az uniós döntés meghozatala előtt a szerb parlament elfogadta a megfelelő törvényt. Mi ez, ha nem a legkézzelfoghatóbb bizonyítéka egyrészt a magyar kormány elkötelezettségének, másrészt az uniós perspektíva transzformatív erejének? Úgyhogy ez az álláspontunk nem fog megváltozni, és továbbra is úgy véljük, a kisebbségi ügyek nem kétoldalú ügyek, azok általános emberi jogi ügyek.

Az, hogy az uniós alapító szerződések nem tökéletesek a kisebbségek jogvédelme szempontjából, ezt mindannyian tudjuk, és az, hogy egyáltalán a kisebbségek jogairól lehet beszélni, az minden parlamenti párt egyetértésével született meg valamikor a 2000-es évek elején, amikor a lisszaboni szerződés előkészítése folyt. Valóban nem a legtökéletesebb a formájában, de a kisebbséghez tartozó személyek jogainak védelme része az Unió alapító szerződésének, a II. cikkben ez egyértelműen szerepel, komoly harcok árán. Nem tartunk ott, ahol szeretnénk, de a magyar kormány kitart ezen álláspontja mellett.

Oroszország: Oroszország nem a portfólióm része, de természetesen igyekszem válaszolni rá. Oroszország nagyon szorosan figyelemmel kíséri, hogy mi történik a Nyugat-Balkánon, és én azt gondolom, a történelmet illik ismerni, és a történelem sok mindenre megtanít bennünket, és szerintem egyetlen felelős európai politikus sem felejtheti el azt, hogy ha Európa úgymond figyelmen kívül hagyta a Nyugat-Balkánt, akkor mindig volt egy másik hatalom, amelyik a figyelmét oda átirányította, úgyhogy szerintem ebből tanulnunk kell. Lehet ennek napi nyomait is látni, és ez szerintem érvényes mind Oroszországra, mind Törökországra. Nekem is oda kellett utaznom, egyébként magánalapon, turistaként Bosznia-Hercegovinába, hogy ezt megértssem. Tehát látszik, úgyhogy szerintem az, hogy mi valóban az európai úton tartjuk ezeket az országokat, az létkérdés, mert, ahogy említettem, érdemes a történelemre odafigyelni, bármelyik is legyen az a nagyhatalom, amelyiknek ott érdekeltégei vannak.

Ennyi. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár asszony. Még ha nem is a portfóliója az orosz kérdés, de szerintem a diagnosztika rendben volt. Magam is így látom, ahogy ön is, és ha egyszer valaki elmegy Boszniába, megtapasztalja, hogy miért fontos nekünk, hogy a Nyugat-Balkánon béke és nyugalom legyen, de ahhoz - ahogy itt az anyag is írja - még nagyon sok mindennek el kellene dölnie, hogy hogyan is alakul ott a horvát, szerb, bosnyák és más nemzetiség kérdése. Köszönjük államtitkár asszonynak a részvételt.

A bizottságnak bejelenteném, hogy holnap reggel fél 9-kor ugyanitt találkozunk a költségvetési módosító javaslatok dorgában.

Köszönöm szépen a részvételt, az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 42 perc)

Firtl Máttyás
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Bihariné Zsebők Erika